

Verslag van de bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, 4 en 5 juni 2026

I. Binnenlandse Zaken

Belangrijkste resultaten

- De JBZ-Raad stemde in met de prioriteiten van de Schengencyclus voor 2026 en 2027, zijnde 1) het verbeteren en versnellen van de implementatie van grootschalige IT-systemen; 2) het versterken van de buitengrenzen en terugkeer; 3) het verbeteren van de interne veiligheid, en tegelijkertijd het waarborgen van vrijheid van beweging in een gebied zonder binnengrenscntroles, en nam Raadsconclusies aan ter verbetering van de Schengengovernance.
- De Raadsconclusies over de operationalisering van de EU-drugsstrategie en het EU-actieplan tegen drugshandel werden aangenomen. Lidstaten onderstreepten het belang van een geïntegreerde aanpak van drugscriminaliteit en versterkte samenwerking tussen lidstaten, EU-agentschappen en derde landen.
- Tijdens de bespreking van de juridische status van Oekraïense ontheemden bleek brede steun voor eventuele verlenging van de Tijdelijke Beschermingsrichtlijn met één jaar.
- In de discussie over de toekomstige Europese Veiligheidsstrategie benadrukten lidstaten het belang van een geïntegreerde benadering van interne en externe veiligheid, met aandacht voor georganiseerde criminaliteit, terrorisme en hybride dreigingen, alsook een sturende rol van de JBZ-Raad in de totstandkoming en implementatie.

1. Algemene staat van het Schengengebied

- a. **Verslag van de Commissie over de toestand van Schengen 2026**
- b. **Prioritaire acties voor de Schengenraad-cyclus 2026-2027**

Tijdens dit agendapunt bespraken de Commissie en lidstaten de Staat van het Schengengebied en de prioriteiten voor de Schengencyclus voor het komende jaar. De prioriteiten zijn: 1) het verbeteren en versnellen van de implementatie van grootschalige IT-systemen; 2) het versterken van de buitengrenzen en terugkeer; en 3) het verbeteren van de interne veiligheid, terwijl wordt gestreefd naar het waarborgen van vrijheid van beweging in een gebied zonder binnengrenscntroles. De Commissie stond stil bij de voortgang die is gemaakt ten aanzien van migratiebeheer EU-breed. Dit is terug te zien in de daling van irreguliere migratie en de stijging van de terugkeercijfers. Met betrekking tot de prioriteiten riep de Commissie lidstaten op tot implementatie van de Screeningverordening en asielgrensprocedure onder het Pact, het versterken van noodplannen en optimaal gebruik van informatiesystemen om informatie-uitwisseling te bevorderen, maar benadrukte tegelijkertijd dat er veel positieve ontwikkelingen zijn, zoals invoering van het Entry Exit Systeem en het politiek akkoord op de Terugkeerverordening.

Lidstaten omarmden de prioriteiten voor de Schengencyclus. Een groot aantal lidstaten omarmde daarbij ook de aannname van de Terugkeerverordening en stond stil bij de inwerkingtreding van het Pact en bijbehorende wetgeving. Nederland vroeg daarbij, net als enkele andere lidstaten, specifiek aandacht voor implementatie van de Screeningverordening en de asielgrensprocedure, die, mede door de inzet van Nederland, onderdeel zijn van de prioritaire acties van de Schengencyclus. Met het oog op het Staat van

Schengenrapport verwezen verscheidene lidstaten, waaronder Nederland, naar de brief over restrictieve en uniforme toepassing van het EU-visumbeleid ten aanzien van Russische burgers, die Nederland mede heeft ondertekend. Ook uitten enkele lidstaten zich kritisch ten aanzien van de herinvoering van binnengrenscontroles. Een aantal lidstaten riep op tot een verlenging van de Schengencyclus met het oog op effectieve implementatie van de prioriteiten en daarbij behorende acties. Cyprus benadrukte zijn wens voor zo snel mogelijke Schengentoetreding.

Tijdens de JBZ-Raad zijn ook Raadsconclusies over de Schengengovernance¹ aangenomen. De Raadsconclusies beogen de Schengengovernance zowel op nationaal als Europees niveau te versterken om tekortkomingen ten aanzien van de implementatie van het *Schengenacquis* te adresseren, onder andere door meer strategisch gebruik van monitoringsmiddelen en het voeren van discussies op politiek niveau over tekortkomingen in de implementatie van het *Schengenacquis*. Dit is van belang om buitengrensbeheer te versterken, interne veiligheid te verbeteren en secundaire migratie en instrumentalisering aan te pakken. Nederland heeft daarom ingestemd met de Raadsconclusies.

2. Implementatie van interoperabiliteit

De JBZ-Raad besprak de implementatie van interoperabiliteitssystemen. Het Voorzitterschap stelde dat de lancering van het *Entry/Exit System* (EES) een belangrijke mijlpaal vormt voor de interne veiligheid en het beheer van de buitengrenzen van de Unie. Het Voorzitterschap stelde vast dat alle lidstaten er hard aan werken om het EES volledig operationeel te laten zijn.

De Commissie wees lidstaten erop dat tot 6 september a.s. gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheid biometrie achterwege laten in geval van grote drukte. De Commissie gaf aan dat het systeem in de korte periode dat het operationeel is (sinds 10 april jl.) reeds zijn meerwaarde heeft bewezen in de strijd tegen illegale inreis en identiteitsfraude.

In de daaropvolgende discussie werd door verschillende lidstaten gevraagd om flexibiliteit ten aanzien van de biometrieverplichting na 6 september zodat lidstaten meer tijd hebben om het systeem op een verantwoorde manier te implementeren. Nederland sloot zich hierbij aan, waarbij het aangaf hard te werken aan een stabiele tenuitvoerlegging van EES, en wees op operationele uitdagingen tijdens drukke periodes. De Commissie stelde naar de zorgen van de lidstaten te luisteren en opties hiertoe verder te onderzoeken. Daarnaast werd benoemd dat de start van ETIAS momenteel wordt voorbereid als een belangrijke stap in de interoperabiliteit.

3. Toekomstige juridische status van ontheemde personen uit Oekraïne

Tijdens een besloten lunch wisselden de lidstaten van gedachten over een eventuele verlenging van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) voor Oekraïense ontheemden, alsook een eventuele scopebeperking van de RTB voor mannen die in Oekraïne dienstplichtig zijn. Nederland heeft verlenging van de RTB van maart 2027 tot maart 2028 gesteund. De verlenging kon rekenen op brede steun onder de lidstaten. Verder heeft Nederland aangegeven open te staan voor een eventuele scopebeperking en heeft daarbij aandacht gevraagd voor de juridische houdbaarheid en uitvoerbaarheid, evenals de betrokkenheid van Oekraïne bij een dergelijk voorstel. Deze aandachtspunten werden door een groot aantal lidstaten benadrukt, waarbij de meeste lidstaten aangaven open te staan voor de scopebeperking. Enkele lidstaten benadrukten het belang van de scopebeperking. Het kabinet is in afwachting van het voorstel van de Commissie alvorens een positie in te nemen. Daarnaast heeft Nederland ook het belang van zorgvuldige identiteitscontrole door middel van het *Temporary Protection and Registration Platform* (TPP) onderstreept.

---

¹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10067-2026-INIT/en/pdf>

Over de verdere inzet op dit terrein wordt u in de Kamerbrief Opvang Oekraïense Ontheemden, die voor het zomerreces met uw Kamer wordt gedeeld, nader geïnformeerd.

4. Uitvoering van het Asiel- en Migratiepact (Pact)

De Commissie informeerde de JBZ-Raad over de stand van zaken van de implementatie van het Pact in aanloop naar de inwerkingtreding van het Pact op 12 juni jl. De Commissie benadrukte de omvang van de implementatie voor alle lidstaten, maar markeerde dat er in de afgelopen periode significante vooruitgang is geboekt bij de implementatie en stelde dat de belangrijkste elementen van het Pact geïmplementeerd zijn op het moment dat het Pact in werking treedt. De Commissie stond verder stil bij de aandachtspunten die ook benoemd zijn in het voortgangsrapport van 8 mei jl.. Ten aanzien van nationale wetgeving stelde de Commissie dat lidstaten vergevorderd zijn en er dagelijks voortgang wordt geboekt. Op extern grensbeheer stelde de Commissie dat intussen voortgang is geboekt op het realiseren van de adequate capaciteit in de asielgrensprocedure, waaronder ook voldoende faciliteiten en personeel, maar dat er in enkele lidstaten nog praktische uitdagingen zijn met betrekking tot infrastructuur, IT en het tegengaan van ontduiking. Andere aandachtspunten zijn het voorzien in voldoende opvangcapaciteit en het wegwerken van achterstanden in de procedure. Ten aanzien van de implementatie van Eurodac gaven zowel de Commissie als eu-Lisa aan dat er belangrijke voortgang is geboekt met de implementatie. Zowel de Commissie als eu-Lisa blijven lidstaten ondersteunen met het oog op volledige implementatie van Eurodac op 12 juni. De Commissie blijft de voortgang op alle onderdelen nauw monitoren. Nederland heeft tijdens de JBZ-Raad de Commissie hier ook nogmaals toe opgeroepen. Ook heeft de Minister van Asiel en Migratie en marge van de JBZ-Raad en tijdens het werkbezoek aan Italië op 3 juni jl., richting de landen aan de buitengrens en de Commissie de noodzaak van de volledige implementatie van het Pact inclusief de asielgrensprocedure benadrukt en aangegeven dat nauwe monitoring en gecontinueerde inzet cruciaal zijn. Hiermee beschouwt het kabinet de motie van Dijk en Boomsma als afgedaan.²

5. Externe dimensie van migratie: samenwerking met Somalië

Onder dit agendapunt werd de samenwerking met Somalië besproken, zowel op het gebied van terugkeer als op de aanpak van mensensmokkel. De discussie focuste zich met name op het punt van terugkeersamenwerking. Hoewel de samenwerking van Nederland met Somalië ten aanzien van terugkeer de afgelopen periode voorzichtige tekenen van verbetering toonde, bleek dat andere Europese landen wel aanhoudende uitdagingen ervaren met terugkeer van afgewezen asielzoekers naar Somalië. De Commissie vroeg daarom lidstaten om steun om aanvullende instrumenten in te zetten om de terugkeer met Somalië te verbeteren. Een groot aantal lidstaten riep in dat kader op tot het nemen van visummaatregelen onder artikel 25bis van de Visumcode. Enkele lidstaten stelden dat er ook gekeken moest worden naar additionele maatregelen als hefboom om het verbeteren van de terugkeersamenwerking te stimuleren, waaronder het gebruik maken van de conditionaliteit van ontwikkelingsgelden en handelspreferenties (GSP+). Enkele lidstaten, waaronder Nederland, stelden vragen, met het oog op de voorzichtige recente verbeteringen in de terugkeersamenwerking met Somalië. Deze landen gaven de voorkeur aan investeringen in de brede relaties, waarbij de inzet van visummaatregelen een laatste redmiddel blijft.

6. Migratiesituatie in het Kanaalgebied

In afwachting van het door de Commissie aangekondigde actieplan werd er onder dit agendapunt kort stilgestaan bij de belangrijkste ontwikkelingen t.a.v. de situatie op het Kanaal. De Commissie benadrukte dat de irreguliere oversteek op het kanaal een Europese uitdaging is, die druk legt op de volledige Europese grens, alsook bijdraagt aan mensensmokkel. Het actieplan van de Commissie zal daarom

---

² Kamerstukken II, Motie 36 871, nr. 49

aandacht schenken aan de samenwerking met derde landen, het ondermijnen van mensensmokkel en het versterken van het grensbeheer, waaronder door inzet van Frontex. Ook vroeg de Commissie aandacht voor de samenwerking met het VK, waaronder op operationele samenwerking en informatie-uitwisseling. Enkele lidstaten gaven aan uit te kijken naar het Actieplan, onderstreepten het belang van een Europese aanpak voor de aanpak van de problematiek op het Kanaal en riepen op tot een gecoördineerde inzet.

7. Raadsconclusies over de gezamenlijke operationalisering van de EU-drugsstrategie

De JBZ-Raad besprak de operationalisering van de EU-drugsstrategie naar aanleiding van Raadsconclusies over de gezamenlijke operationalisering van de EU-drugsstrategie die voorlagen. Het Voorzitterschap benadrukte dat de prioriteiten uit de EU-drugsstrategie moeten worden vertaald naar concrete maatregelen en dat overeenstemming nodig is over de prioriteiten uit het EU-actieplan tegen drugshandel. Daarbij wees het Voorzitterschap op het belang van een evenwichtige benadering van zowel de vraag- als aanbodzijde van de drugsproblematiek.

De Raadsconclusies die ter goedkeuring voorlagen bevatten een uitvoeringskader om de nieuwe EU-drugsstrategie en het EU-actieplan tegen drugshandel operationeel te maken. De EU-strategie wordt daarbij gezien als een richtinggevend instrument dat een gedeeld beeld creëert en aansluit bij een gezamenlijke aanpak van het probleem. De Raadsconclusies bevatten voorstellen rondom de volgende doelen: i.) het aanvullen van het EU-actieplan tegen drugshandel met gerichte werkstromen; ii.) het zo volledig mogelijk benutten van bestaande mechanismen, hulpmiddelen en processen, met name op het terrein van vraagvermindering en schadebeperking; en iii.) het ontwikkelen van innovatieve samenwerkingsprojecten die de samenwerking tussen lidstaten, EU-agentschappen en andere relevante actoren bevorderen.

Nederland sprak steun uit voor de Raadsconclusies en benadrukte dat een duidelijk antwoord op EU-niveau nodig is. Daarnaast vroeg Nederland aandacht voor het belang van samenwerking met derde landen bij het opsporen van verdachten van georganiseerde drugscriminaliteit. Daarbij verwees Nederland naar het belang van samenwerking via de European Ports Alliance.

Het Voorzitterschap stelde vast dat de Raadsconclusies zijn aangenomen.

8. Impact van de huidige geopolitieke context op de EU

De gedachtewisseling over de impact van de huidige geopolitieke situatie, meer specifiek de ontwikkelingen in Iran, op de interne veiligheid van de EU vond plaats in besloten setting. Nederland gaf aan voorstander te zijn van voortdurende uitwisseling van informatie via de bestaande rechtshandhaving- en inlichtingenkanalen, bijvoorbeeld als het gaat om dreigingsbeoordeling en attributie. Ook benadrukte Nederland dat het belang hecht aan het versterken van de samenwerking op EU-niveau als het gaat om de uitwisseling van inlichtingen tussen EU-lidstaten onderling en met de EU instellingen via EU INTCEN. Tot slot moedigde Nederland aan om *best practices* uit te wisselen, specifiek met betrekking tot beschermings- en beveiligingsmaatregelen voor Joodse locaties en objecten.

9. Tegengaan van veiligheidsuitdagingen - Europese Veiligheidsstrategie

De Commissie stond stil bij een aantal doorkruisende thema's die van belang zijn voor de interne veiligheid van de Europese Unie en de verdere uitwerking van de Europese Veiligheidsstrategie (EVS) waar de Commissie momenteel aan werkt. Daarbij wees de Commissie op vijf ontwikkelingen: i.) de toenemende rekrutering van jongeren voor terrorisme en georganiseerde criminaliteit; ii.) de toename van geweld

tussen criminele bendes; iii.) drugscriminaliteit; iv.) hybride dreigingen; en v.) het gebruik van kunstmatige intelligentie, ook voor opsporingsdoeleinden. Daarnaast benadrukte de Commissie dat de verwachte EVS moet voortbouwen op bestaande strategieën, waaronder de ProtectEU strategie.

In de daaropvolgende gedachtewisseling werd breed benadrukt dat interne en externe veiligheid in samenhang moeten worden gezien. Daarbij werd veelvuldig gewezen op het belang van informatie-uitwisseling, de aanpak van terrorisme en georganiseerde criminaliteit, samenwerking met derde landen en een goede implementatie van de NIS2-richtlijn en de richtlijn inzake de weerbaarheid van kritieke entiteiten (CER) ter versterking van de weerbaarheid tegen hybride dreigingen. Tevens werd benadrukt dat de EVS in samenhang moet worden gezien met bestaande initiatieven op het terrein van interne veiligheid. In een enkel geval werden institutionele kanttekeningen geplaatst bij de ontwikkeling van de EVS en de verantwoordelijkheid van lidstaten voor hun nationale veiligheid benadrukt. Daarnaast werd gewezen op het belang van een duidelijke afbakening tussen dreigingsanalyses van inlichtingendiensten en andere informatiebronnen.

Nederland onderstreepte het belang van de rol van de JBZ-Raad bij zowel de ontwikkeling als de implementatie van de EVS. Nederland gaf aan dat de JBZ-Raad richting moet geven aan de interne veiligheidsdimensie van de strategie en sprak steun uit voor de genoemde prioriteiten, onder meer op het gebied van drugshandel. Daarnaast benadrukte Nederland het belang van versterkte samenwerking op het gebied van inlichtingen, waaronder binnen de *Single Intelligence Analysis Capacity (SIAC)*, de NAVO en tussen lidstaten onderling. Ook wees Nederland op het belang van versterking van de crisisbeheersingscapaciteit van de Europese Unie op basis van een *all-hazard* en *whole-of-government* benadering.

10. Overige punten

a. AOB Weerbaarheidscoalitie

Tijdens een AOB-punt lichtte Finland het werk van de Europese Weerbaarheidscoalitie toe en de laatste ministeriële bijeenkomst van de coalitie. Van 15-16 april jl. vond op uitnodiging van Finland de derde ministeriële bijeenkomst van de weerbaarheidscoalitie plaats in Helsinki. Deze coalitie, die op initiatief van Nederland is opgericht, richt zich op het versterken van de civiele weerbaarheid en paraatheid binnen de Europese Unie. Tijdens de laatste coalitiebijeenkomst is onder andere gesproken over het belang van lessen uit Oekraïne voor de versterking van de Europese paraatheid, van voldoende financiering voor niet alleen de militaire paraatheid, maar ook het civiele element van weerbaarheid, en van versterkte civiel-militaire samenwerking. Voorts werd benadrukt dat het essentieel is dat weerbaarheid en paraatheid regelmatig ook in de JBZ-Raad worden besproken, als gremium dat gaat over de civiele weerbaarheid en de relatie met de interne veiligheid van de EU.

II. Justitie

Belangrijkste resultaten

- Tijdens de bespreking van de Verordening inzake de grensoverschrijdende totstandbrenging en erkenning van ouderschap bleek brede steun voor het doel om vastgesteld ouderschap EU-breed te erkennen, zodat kinderen hun rechten behouden bij reizen of verhuizen binnen de Unie. Tegelijkertijd werd duidelijk dat het bereiken van de vereiste unanimiteit tussen lidstaten nog uitdagingen kent.

- De JBZ-Raad bereikte een gedeeltelijke algemene oriëntatie over het Justitieprogramma binnen het MFK voor de periode 2028-2034. Daarbij benadrukten lidstaten het belang van voldoende ondersteuning voor justitiële samenwerking, digitalisering van justitie, toegang tot het recht en de betrokkenheid van lidstaten bij de uitvoering van het programma.
- De JBZ-Raad besprak de verdere inspanningen om straffeloosheid voor internationale misdrijven in verband met de Russische agressie tegen Oekraïne tegen te gaan. Daarbij werd steun uitgesproken voor de oprichting van het Agressietribunaal en aandacht gevraagd voor de handhaving van EU-sancties.
- Lidstaten bespraken de mogelijke opname van *hate crime* en *hate speech* in de lijst van EU-misdrijven op grond van artikel 83 VWEU. Daarbij bleek dat de standpunten over Europese bevoegdheden op dit terrein nog uiteenlopen.

1. Verordening inzake de grensoverschrijdende totstandbrenging en erkenning van ouderschap

Het Voorzitterschap vroeg politieke sturing over het voorstel voor een verordening ter verbetering van de erkenning van ouderschap tussen de lidstaten. Besluitvorming over dit voorstel vereist unanimititeit en na 3,5 jaar onderhandelen over dit voorstel is duidelijk geworden dat het bereiken van unanimititeit ingewikkeld zal zijn.

De Commissie benadrukte dat dit voorstel een essentieel dossier is voor de bescherming van gezinnen en gelijkheidsbeginselen binnen de EU. Volgens de Commissie moet de erkenning van ouderschap in de ene lidstaat ook in andere lidstaten gelden, ongeacht de wijze waarop een kind is geboren en ongeacht het type gezin. Daarnaast wees de Commissie erop dat het belang van het kind voorop moet staan.

In de daaropvolgende gedachtewisseling sprak een meerderheid van de lidstaten steun uit voor voortzetting van de onderhandelingen op technisch niveau. Daarbij werd gewezen op het belang van verdere inspanningen om tot een breed gedragen oplossing te komen.

Nederland sprak steun uit voor het doel van de verordening, zodat kinderen hun rechten behouden wanneer zij reizen of verhuizen binnen de Europese Unie. Voor Nederland is een ruime reikwijdte essentieel: alle kinderen moeten onder de verordening vallen, ongeacht gezinssamenstelling en de wijze waarop het kind is verwekt of geboren. Daarnaast benadrukte Nederland het belang van een tijdige afronding van de onderhandelingen. Indien verdere onderhandelingen niet tot een oplossing leiden, kan volgens Nederland worden gekeken naar versterkte samenwerking.

Er werd geconcludeerd dat op een aantal punten meer convergentie is bereikt, maar dat op kernonderwerpen nog steeds grote meningsverschillen bestaan. Het Voorzitterschap zal onderzoeken of een tekst kan worden gevonden die brede steun kan krijgen en kondigde aan binnenkort een volledig herziene werkversie van de verordening te verspreiden.

2. Verordening tot vaststelling van het Justitieprogramma voor de periode 2028–2034 en tot intrekking van Verordening (EU) 2021/693

De JBZ-Raad bereikte een gedeeltelijke algemene oriëntatie op het Justitieprogramma, dat onderdeel is van het EU Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2028–2034. Het Voorzitterschap lichtte toe dat het nieuwe programma een voortzetting vormt van het huidige programma en dat daarbij een sterkere nadruk zal liggen op digitalisering.

Nederland gaf aan de tekst te kunnen steunen en acht het van belang dat het Justitieprogramma voldoende ruimte biedt voor versterking van justitiële samenwerking, digitalisering van justitie (e-Justice), toegang tot het recht en capaciteitsopbouw binnen de Europese Unie. Nederland hecht daarnaast groot

belang aan het behoud van de comitologieprocedure, zodat lidstaten betrokken blijven bij de jaarlijkse werkprogramma's en flexibiliteit behouden blijft in de allocatie van middelen, met name voor digitalisering en interoperabiliteit. Nederland benadrukte tevens dat, binnen de algemene Nederlandse inzet voor een lager en gemoderniseerd MFK-budget, het van belang is dat het Justitieprogramma tot stand komt en dat JBZ-agentschappen over adequate middelen beschikken.

3. Europees Openbaar Ministerie (EOM)

De JBZ-Raad sprak over de ontwikkelingen rondom het Europees Openbaar Ministerie (EOM). Het Voorzitterschap en de Commissie wezen daarbij op het belang van de tijdige benoeming van Europese aanklagers om de continuïteit van het EOM te waarborgen. Dit is nodig met het oog op het mandaat van Europese aanklagers uit een aantal lidstaten waarvan het mandaat in juli afloopt zonder dat er een opvolger is benoemd. De Commissie benadrukte dat spoedige benoeming van kandidaten van belang is voor het goed functioneren van het EOM. Daarnaast wees zij op de voorgenomen herziening van de verordening 904/2010 (Eurofisc), die dient om het EOM en OLAF toegang te geven tot bepaalde btw-informatie. De Raad heeft daarover op 5 mei jl. een algemene oriëntatie bereikt. De Commissie wees daarnaast op de lopende evaluatie van de EOM-verordening, waarvan het verslag medio juli wordt verwacht.

De Europese hoofdaanklager stond stil bij de resultaten van het EOM als eerste grensoverschrijdende openbaar ministerie. Daarbij werd gewezen op de meer dan 4.000 lopende zaken en de omvang van de opgespoorde schade. Tegelijkertijd benadrukte zij dat aanvullende middelen noodzakelijk zijn om het toenemende werk aan te blijven kunnen. Ook wees zij op het belang van verdere versterking van het juridische kader waarbinnen het EOM opereert, dat wordt beoogd met de aanstaande herziening, waarvoor eind dit jaar een voorstel zal verschijnen.

Ten slotte informeerden Hongarije en Ierland de JBZ-Raad over de voorbereidingen die worden getroffen om deel te nemen aan het EOM. Daarbij gaven zij aan dat de benodigde nationale wetgeving wordt voorbereid en dat verdere stappen richting deelname worden gezet.

4. De Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne: bestrijding van straffeloosheid

De JBZ-Raad sprak over de strijd tegen straffeloosheid in het kader van de Russische agressieoorlog tegen Oekraïne. Het Voorzitterschap benadrukte de voortdurende steun van de Europese Unie aan Oekraïne en stond stil bij de stappen die reeds zijn gezet op het gebied van *accountability* en rechtsherstel.

De Commissie benadrukte dat verantwoording voor de gepleegde misdrijven prioriteit blijft en verwelkomde de verdere stappen die zijn gezet bij de oprichting van en toetreding tot het Speciaal Tribunaal voor het misdrijf van agressie tegen Oekraïne. Daarnaast wees de Commissie op de voortgang bij de internationale schadecommissie en de werkzaamheden van de *freeze-and-seize taskforce*. Tevens meldde de Commissie dat achttien lidstaten zijn aangesproken op het niet tijdig implementeren van de richtlijn inzake de aanpak van het ontwijken van sancties en riep zij op tot volledige en tijdige omzetting.

Tijdens de gedachtewisseling ging het onder meer over de gevolgen van sancties tegen functionarissen van het Internationaal Strafhof en werd door een paar lidstaten gewezen op de mogelijkheid van inzet van het *Blocking Statute*. Nederland wees op het belang van nauwe samenwerking tussen alle betrokken partijen in de strijd tegen straffeloosheid. Nederland verwelkomde de verdere stappen richting de oprichting van het Speciaal Tribunaal en meldde dat een veelbelovende locatie in Den Haag is geïdentificeerd voor de voorbereidende fase van het tribunaal. Daarnaast wees Nederland op een recent

gezamenlijk initiatief met Europol om vermiste Oekraïense kinderen in Rusland en Belarus te lokaliseren op basis van openbroninformatie.

5. De aanpak van *hate crime and hate speech*

Tijdens de werklunch werd gesproken over de vraag of *hate speech* en *hate crime* kunnen worden opgenomen in de lijst van artikel 83 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU), waarmee een bevoegdheid voor de Commissie zou worden gecreëerd om op dit terrein richtlijnvoorstellen te doen.

In de gedachtewisseling bleek dat de standpunten hierover uiteenlopen. Een aantal lidstaten verzocht de Commissie om een impactanalyse uit te voeren, zodat op basis daarvan een afgewogen besluit kan worden genomen. Andere lidstaten zagen geen toegevoegde waarde in opname van *hate speech* en *hate crime* in de lijst van artikel 83 VWEU. Unanimiteit over dit onderwerp lijkt daarmee nog niet in zicht.

Nederland sprak steun uit voor opname van *hate speech* en *hate crime* in de lijst van artikel 83 VWEU. Daarnaast stelde Nederland zich positief op ten aanzien van maatregelen ter versterking van de aanpak van *hate speech* en *hate crime* in het online domein, waarbij de voorkeur werd uitgesproken voor versterking van bestaande wettelijke kaders, waaronder de *Digital Services Act*.